

A lehetőség táncosai

avagy a (bogár)mesés iskola

Szinte tapintani lehet az izgalmat a RAM Colosseumban, amely apró óvodásokkal és kisiskolásokkal telt meg. Ezernyi kis száj csicsereg egymással és figyel a bejáratnál bogárszárnyakkal, furcsán kifestett arccal levegőző és az újabb gyerekcsoportoknak lelkesen köszöngető „nagygyerekeket”. Legtöbbjük most találkozik majd először az igazi szereplőkkel működő színházzal, az egyelőre zárt ajtó mögött zenefoslányok szűrődnek feléjük... Az óvó- és tannénik jó előre elárulták, hogy a Bogármeséket látják majd és az egyik bogár biztos a muslica lesz. Mert mintha azt is mondták volna, hogy ez a dolog valami muslica, vagy muslicel, vagy mi. Miért néznek ki tündérnek meg katicabogárnak azok ott a kapu előtt? Mi az, hogy színészek, amikor látszik, hogy ők is gyerekek? Mikor mehetünk már végre be?

Miközben a kinti zsidobongás egyre fokozódik, az intézmény büféjében az esemény legfőbb okozójával, Sárközi Gyula táncművésszel beszélgetek. Pontosabban beszélgetnék, mert a legváratlanabb események szakítják félbe szavainkat. Hol egy pöttöm kisleány ugrik a nyakába (az egyik szereplő kishúga), akit csak pár percnyi beszélgetés és néhány puszi után ereszt csak útjára, hol egy óvodavezető jön kezét rázni vele, s megköszönni a lehetőséget, hogy elhozhatta a gyerekeket. Azon, hogy öt-hat percenként hívják a mobilján, széttárva a kezét, maga is derűsen mosolyog. Megint az iskolából hívtak – magyarázza. Épp erről az iskoláról beszélgetünk, melynek tanítványai lépnek most is a „világot jelentő deszkákra”, a csillogó gyerektekintetek elé. Arról az intézményről, amelyet egy egykori, a Józsefváros mélyén született

cigány fiú, a később nemzetközi hírvé lett Harangozó-díjas táncművész álmodott meg nem is annyira magának, mint azoknak a fiataloknak, akik különben csak hosszú kerülőutakon juthattak volna el a modern színpadi táncig.

Az iskolát alapító Sárközi Gyula, a Magyar Állami Operaház balett-táncosaként 1983-ban kötelezte el magát a magyarországi musicaltánc ügye mellett, amikor a Madách Színház műsorára tűzte a Macskák című Lloyd Webber-darabot. A Madách ettől kezdődően sorra állította színpadra a világhírű musicaleket, s magyar szerzők hasonló műveit. Sárközi mint a tánckar tagja, a Macskák című musical táncvezére (dance captain) – majd a színház balett-mestere, s a tánckar művészeti vezetője – közvetlen közelről érzekelte, hogy mekkora hiány mutatkozik

a musical-táncra alkalmas művészekben, s különösen utánpótlásukban. Amikor 1998-ban a Twist Oliver című musicalt mutatta be a Madách Színház, csak igen nehezen találtak olyan gyerekszereplőket, akik énekelni és táncolni is tudnak. A műsoron tartás alatt folyamatos, szinte megoldhatatlan nehézséget jelentett a szerepből kinőtt korú gyerekszereplők pótlása. Ez érlelte meg a gondolatot egy olyan tánciskola létrehozására, amely a táncművészet musicaltánc műfajának oktatására szerveződik.

A gondolatot tett követte, s 2001 szeptemberében a VI. kerületi Jókai tér 8. sz. alatt, egy – a terézvárosi önkormányzattól bérelt – 90 m²-es bérlakásban kezdte meg működését az akkori nevén Madách Musical Tánciskola. Az iskola ekkor még csak *tanfolyami rendszerű képzést* kínált. A heti kétszer egy órában tartott foglalkozásokon közel 70 növendék vett részt. Az oktató tanárok

Az iskolában folyó magas fokú művészetpedagógiai tevékenység, s a növendéktáncosok kiemelkedő táncteljesítménye elismeréseként a Madách Musical Tánciskola 2008-ban elnyerte az EuroPAS Magyar Táncdíjat, alapítóját, fenntartóját és művészeti vezetőjét, Sárközi Gyulát pedig az iskolában folyó pedagógiai tevékenység – kiemelten a tehetséges hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok magas színvonalú képzése – elismeréseként 2011-ben MOL Tehetséggondozásért díjjal ismerték el.

a Madách Színház táncművészei voltak. Az iskola 2003 szeptemberétől Zuglóban működik. Először az Alumíniumárugyár, eredetileg is az üzem kulturális rendezvényeinek helyszínéül szolgáló épület részben bérelt helyiségekben (Erzsébet királyné útja 53/b.). Mivel az első két tanév alatt a tanítványok közül 30 növendéknél a képességek kifejlődésében és a teherbírásuk növekedésében kimagasló javulás volt tapasztalható, már az új helyszínre költözéssel párhuzamosan megalakult az úgynevezett „Profi csoport” is, amelynek tagjai megemelt óraszámban részesültek táncoktatásban.

– A kialakított tananyag – mondja az alapító – *komplex táncképzésnek* számított, hiszen heti három alkalommal klasszikus balett órát, egy-egy órában pedig néptánc-, modern-, és musical táncórát tartottunk. 2003 őszén már kétszáz, 2004 januárjában háromszáz, de az év szeptemberében a 450 tanulót is meghaladtuk. Addigra négy csoportban folyt a profi szintű oktatást, amely több mint száz gyereket érintett. Amikor 2005 januárjában elértük a hatszáz-as létszámot, a „profi” csoportok számát először ötre, majd még az évben nyolcra emeltük.

A jelenlegi „profi” csoportok az első két évfolyamon heti négy órában a klasszikus alapfokú művészeti képzésnek megfelelő tananyagot tanulják, amely további heti két órában kiegészül a modern tréning és musicaltánc tanfolyami órákkal. A harmadik évfolyamtól felfelé az alapfokú oktatásnak is megfelelő tantárgyi rendszerhez heti két óra *szepp-*, illetve *musicaltánc* oktatás kapcsolódik.

– Mivel ez a rendszer már teljesen megfelelt egy alapfokú művészeti képzést folytató intézménynek követelményeknek, az iskolafenntartó Madách Musical Tánciskola Kht. taggyűlése – erősíti meg Sárközi Gyula – alapfokú művészetoktatási Intézményre szerveztük át az iskolát. 2005 szeptemberétől 8 évfolyamos, nappali rendszerű közoktatási intézményként folytatódott a tanítás. Modern *kortárcsárdák és balett* tanszakot indulhattunk, de a többlettudást biztosító kiegészítő képzést is fenntartottuk. 2007 szeptemberétől indítottuk el a *táncos (színházi táncos)* OKJ-s szakképesítést két évfolyamon, 60 fővel. 2008-ban költöztünk a jelenlegi, eredetileg is iskola-óvoda rendeltetésű Angol utca 75. sz. alatti épületbe. A zuglói önkormányzattól béreljük. Itt indítottuk el a hároméves *színészképzést* is. Az iskola jóváhagyott maximális tanulói létszáma is 960-ra emelkedett.

Az intézmény az 2011/12-es tanévtől együttműködési megállapodást kötött a Bajza u. 26. sz. alatt működő Gyermekház Általános iskola, Gimnázium, Sport és Szakképző Iskolával és – ottani helyszínnel – *középiszkolai oktatást* indított be a párhuzamosan folyó művészeti oktatás keretében. Így akár érettségizhetnek is a tanítványaik. Az alapfokú oktatás keretében beindították a *vokális (magánének)* tanszakot is. Ezt az intézmény megnevezésében is jelezni kellett. Így nyerte el a folyamatos bővítés miatt szinte évente-kétévente nevet váltó iskola a jelenleg érvényes *Madách Musical Tánc- és Zeneművészeti Iskola Alapfokú*

Sárközi Gyula

Táncművész, balettmester, musicaltáncos, koreográfus, producer. Budapesten, a Józsefvárosban született, 1962. január 12-én egy roma szegény sorsú családban. édesanyja takarítónő, édesapja raktárvezető volt. A Magyar Állami Operaház szerződöttette kartáncosként, majd az Operaház magántáncosa, szólista balettmestere, koreográfus-asszisztense lett. Az Állami Balett Intézet balettmestere, a Táncművészeti Főiskola tanára, évfolyamvezető balettmestere (1987), docense (1999). 1988-tól „szabadúszó” táncművészként a Madách Színház alkalmazottja. 1992-től máig a Madách Színház (s mellette 1999-től egy ideig a Fesztivál Balett) balettmestere, 1994-től Madách Színház tánckarvezetője. 2001-től a KFKI Kamarabalett egyik alapítója, egykori művészeti vezetője, mai koreográfusa, producere. Főbb szerepei: Banquo (Macbeth); Mandarin (A csodálatos Mandarin); Othello (Othello); Tibald (Rómeó és Júlia); A balerina partnere (Derby); Oberon (Szentivánéji álom); Afrikai (Spartacus); Szentlélek (Mamma Maria); Oynomaos király (Olympia); Törzsfőnök (Cristoforo); Halál (A halál és a lány); Estri (Estri); Karenyin (Anna Karenyna), Csikós (Furfangos diákok); Mr. Mefisztulész (Macskák); Polgármester (Coppélia); Ferenc József (Mayerling). Fontosabb koreográfiái: LGT Táncképek; Miénk ez a cirkusz; Kerék álom. Kitüntetései: 1998-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjével (a későbbi Lovagkereszttel); 2000-ben Harangozó Gyula-díjjal; 2011-ben MOL Tehetség gondozásért díjjal ismerték el. „Táncpedagógusi tevékenysége egyedülálló. Tanítványai nívós színházi előadásokban léphetnek fel. Különösen figyel a hátrányos helyzetű gyerekekre ingyenes képzést biztosítva számukra” – hangzott el a 2011. évi díjátadáson a méltatásban. A Madách Musical Tánciskolát 2001-ben alapította.

Művészetoktatási Intézmény és Szakközépiskola megnevezést.

– Az iskolának ma közel félezer tanulója van – mondja Sárközi Gyula –, de nagyon nagy fájdalom, hogy közülük csak alig 3-5%-ra tehető a szociálisan hátrányos helyzetű és a roma fiatalok száma. A kezdetektől arra törekedtem – teszi hozzá –, hogy szegény családok tehetséges gyermekei számára is tanulási lehetőséget biztosítsunk. A környezetem előtt is tudatosan felvállalt roma származásom következtében értékrendemben kiemelt helyet foglal el a hátrányos helyzetű, tehetségüket a körülményeik miatt kibontakoztatni nem képes növendékek segítése. Művész társaimmal együtt úgy gondoljuk, hogy a stabil anyagi háttér nélküli családok tehetséges és szorgalmas gyerekeinek táncoktatása szinte kötelességünk. Az ő felkarolásuk különösen szívügyem. Ahhoz, hogy a roma családok tehetséges gyermekei is nagy számban kerülhessenek a musical táncművészek világába, iskolánk épp a mostani tanévben készítette el „*A lehetőség tánca*” elnevezésű több fokozatú projektjét, amellyel a a mostaninál több roma gyerek és fiatal bevonásához keres pá-

lyázati forrásokat. A képzésnek – a piacképes, az elhelyezkedés esélyeit növelő tudás megszerzése érdekében elengedhetetlen – kiegészítő része költségértékes (költséghozzájárulást igényel). Azért keressük a támogatókat és támogatásokat, hogy ez se jelentsen a roma családok számára megoldhatatlan gondot. A példaadás önmagában ma már édeskeves. Esélyt, igaz lehetőséget kell teremteni. A tehetség-gondozás; a beiskolázás megkönnyítése; a piacképes szakmaszerzés biztosítása; a szakiskolai végzettségre épülő magasabb szintű képzés és az utánkövés, utógondozás – ez az az öt lépcsőfok, amellyel a roma fiatalok számára utat nyitnánk a táncszínházi, színházi sikerek felé. Ösztöndíj-jellegű támogatások formájában a leginkább rászorultak esetében eddig is enyhítettünk valamelyest a családokra nehezedő terheken, de sokkal jobban kellene segítenünk ahhoz, hogy egy szegény sorsú cigány gyerekek is eljuthassanak a színpadig.

Az iskola alapítója és több tanára által 2001 júniusában létrehozott KFKI Kamarabalett együttműködése a Tánciskolával tette lehetővé, hogy a Madách Musical Tánciskola tanulói nagyszerű zenés előadások fellépői, s ugyanakkor a Madách Színház produkcióinak rendszeres szereplői is lehessenek. *A repertoáron levő musicalek*, amelyekben közönség előtt, legtöbbször telt házas előadásokon szerepeltek, szerepelnek az iskola növendékei: a Tam-tangó; a Mi vagyunk a musical; a Macskák; az Emberi Himnusz; A Bulvár utca lakói; a Pán Péter - a megtalált fiúk; a Bogármese; A Notre Dame-i toronyőr; a Gulliver a törpék országában és a Diótörő-táncjáték. Teljesítményük minőségét jól jelzik a fellépéseiknek otthont adó intézmények is. Ezek – egyebek mellett – a következők: Magyar Állami Operaház, Madách Színház, Művészetek Palotája, Fővárosi Operettszín-

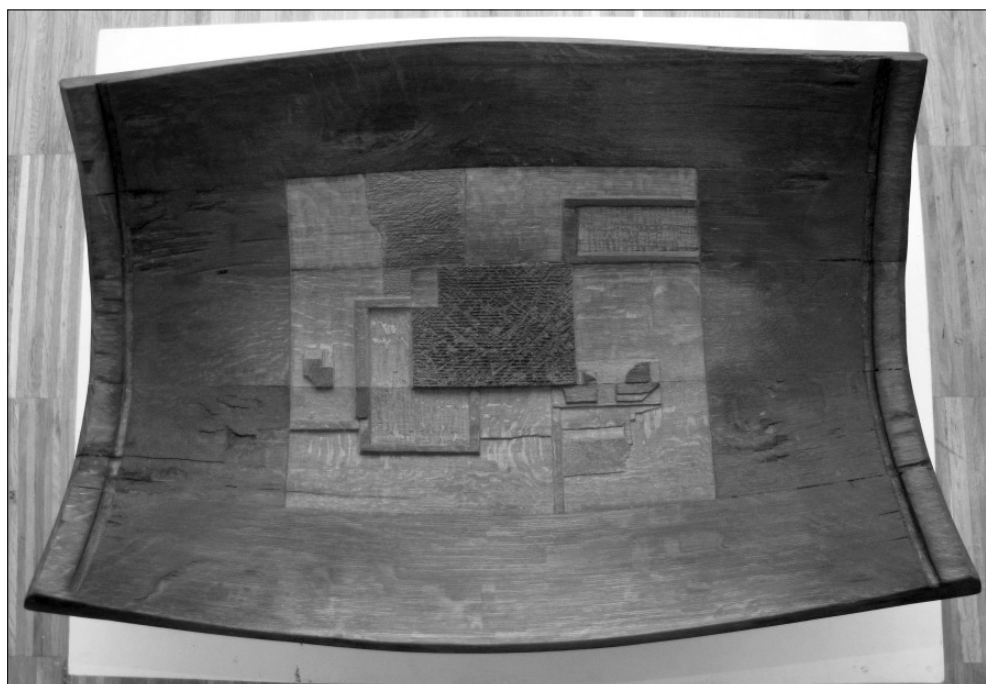
ház, Thália Színház; Egri Gárdonyi Géza Színház, RaM Colosseum, Fesztivál Színház, Budapest Báb-színház, Millenáris Park.

A táncosokon túl a Madách Musical Tánciskola *gyerekkórusa* is elismert. Eddigi legnagyobb sikerüket a Madách Színház és a Műpa „Best of A. L. Webber” című, nagyszabású gálaestjén aratták. A Műpa Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében tartott gálakoncertjét maga Andrew Lloyd Webber a világhírű musicalszerző is megtekintette.

Időközben megkezdődött az előadás. A színpadi történet, mintha ugyanarról szólna, mint amit Sárközi Gyula az iskola alapítója, művészeti vezetője mondott az imént. (Nem véletlen. Nemcsak társko-reográfusa, hanem a darab rendezője is. Sőt, magát a mesét is az ő ötletéből írta Lázár Ervin és Lázár Zsófia.) A főszereplő bogár egyre azon igyekszik, hogy segítsen a bajba jutottakon. Tudja, hogy csak együtt érhetik el a céljukat, ami valójában közös. A páncélfejűek földjén csak úgy lehet békésen élni, ha kölcsönösen számíthatnak egymásra a jóakarató emberek... akarom mondani: bogarak. Mindazok, akik nem páncélfejűek (és nem páncélszívűek). A csodavirág öncélúan széthordott szirmai, levelei s szára, csak együtt bírnak varázs-véderővel. Mindez sok-sok tánccal, színpompával, zenével és énekkel... Izgatott helyeslésekkel, valóságos vastapsokkal. A kis nézőket ugyanis a Sárközi-tanítványok ez alkalommal (is) megnyerték a színháznak. A „világot jelentő deszkákon” és lenn a nézőtérén egyként élik át az eseményeket és tanulságokat.

Elárulom hát én is a követendő titkot: a bogarak segítik egymást. Ez talán Sárközi Gyulát és az önmaguknak színpadi sikereket álmódó roma gyermekeket is reménységgel töltheti el.

Hegedűs Sándor

Dechandt Antal
alkotása

Bajtai László
felvétele